

ДО
Председателя на Научно жури
по процедура за придобиване на ОНС „Доктор“
докторска програма „Обща медицина“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Галя Цветанова Ставрева-Маринова, д.м.
катедра „Фармакология и токсикология“
Медицински Университет – Плевен

По процедура за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“

Област на висше образование: 7. “Здравеопазване и спорт”

Професионално направление: 7.1. “Медицина”

Докторска програма: “Обща медицина”

Автор: д-р Елка Георгиева Тумбева

Форма на докторантурата: редовна форма на обучение

Тема на дисертационния труд: „ДЕПРЕСИВЕН ЕПИЗОД В ОБЩАТА МЕДИЦИНСКА ПРАКТИКА – ЗНАЧИМОСТ НА ПРОБЛЕМА И АЛГОРИТЪМ НА ПОВЕДЕНИЕ“

Научен ръководител: доц. д-р Цветелина Валентинова Митева, д.м.

Представям становището в качеството си на член на Научно жури, определено със заповед на Ректора на МУ–Плевен (№ 2058/24.07.2024г.) и решение от I-во неписъствено заседание на Научното жури. Декларирам, че нямам конфликт на интереси, включително съавторство с дисертанта д-р Елка Тумбева.

Общо представяне на процедурата

Представеният комплект материали на електронен носител е в съответствие с изискванията на Чл. 38. (1) от Правилник за развитие на академичния състав в Медицински университет – Плевен. Въз основа на набора материали и документи заявявам, че са спазени реда и условията за защита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“, съгласно ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПРАС в Медицински университет – Плевен.

Кратки биографични данни за докторанта

Дисертантът д-р Елка Георгиева Тумбева е магистър по „Медицина“ (диплома регистрационен № 003547/1998 г.) от ВМИ – Плевен. През 2020 г. е завършила магистърска програма „Международни икономически отношения“ Международен бизнес мениджмънт в Стопанска академия, Свищов. До 2019 год. е работила като медицински представител на ТП “Байер България „ЕООД, „Екофарм“ ЕООД и ТП “Герот Ланах“.

От 2019 и понастоящем е асистент в катедра „Обща медицина, съдебна медицина и деонтология“, Факултет „Обществено здраве“, при Медицински Университет - Плевен.

Със Заповед на Ректора на МУ-Плевен (№ 2742 от 04.11.2020 г.) д-р Тумбева е зачислена, като докторант в редовна форма на обучение и тема на дисертационния труд „Депресивен епизод в общата медицинска практика значимост на проблема и алгоритъм на поведение“ с научен ръководител доц. д-р Цветелина Валентинова Митева, д.м. Отчислена е с право на защита при изпълнени задачи по индивидуалния учебен план и придобити необходими кредити, със заповед на Ректора на МУ-Плевен № 3490/15.11.23 г.

Дисертационният труд е написан на 205 страници и съдържа 17 таблици, 39 фигури и 4 приложения. Включени са всички основни елементи на общо възприетата у нас структурата за представяне на дисертационен труд: въведение – 2 стр.; литературен обзор – 57 стр.; цел и задачи – 1 стр.; материали и методи – 7 стр.; резултати – 40 стр.; обсъждане – 21 стр.; изводи – 2 стр.; препоръки – 2 стр.; приноси – 2 стр.; библиография – 41 стр., включваща 306 източника на латиница и 30 на кирилица, като 112 източника (33.33%) са публикувани след 2019 год.

Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цел и задачи

Дисертационният труд на тема „**Депресивен епизод в Общата медицинска практика - значимост на проблема и алгоритъм на поведение**“ е актуален, новаторски по своята същност, а разглежданата тематика представлява сериозно предизвикателство за общественото здраве. Много пациенти, страдащи от психични проблеми, първоначално търсят лечение в рамките на първичната медицинска помощ (ПМП). Има данни, че до 70 процента от посещенията се дължат на оплаквания, свързани с психичното здраве, като депресията е едно от най-често срещаните разстройства. Част от тях се оплакват от различни соматични симптоми, които всъщност маскират депресивно разстройство, Допълнително усложняване на точната диагноза е значителното припокриване между депресивни и тревожни разстройства (напр. паническо разстройство, социална фобия, генерализирано тревожно разстройство); тревожността е свързана със значителна депресия в 50% до 70% от случаите. Има данни, че само 50% от пациентите с депресия, които са прегледани в ПМП са точно диагностицирани и от тях по-малко от 10% са лекувани по подходящ начин (Ferguson JM. J Clin Psychiatry. 2000).

В доклада на Европейската комисия за 2018 г. „Здравето накратко: Европа“ се посочва, че около 18.4 милиона души в ЕС имат проблеми с психичното здраве. Освен личното страдание за личността, тези проблеми имат финансови последици за обществото. Общите разходи за психично здраве се оценяват на над 4% от БВП (над 600 милиона евро) за 27-те държави членки и Обединеното Кралство. В следващия доклад от 2022 година „Здравето накратко: Европа“ се акцентира и на начина по който Ковид-19 пандемията засегна психичното и физическото състояние на младите хора. В държави като Белгия, Естония, Франция, Швеция и Норвегия се отчита два пъти увеличение на депресията при юноши и младежи, което доближава стойностите до тези за възрастни пациенти с депресия.

Всичко това предполага, че лекарите в първичната медицинска помощ трябва да имат познания, умения и капацитет да диагностицират и започнат лечение на често срещани психични състояния, както и да направят препоръки за насочване към специалисти по психично здраве. ОПЛ като изпълнител на първичната здравна помощ има важна роля в разпознаването и управлението на проблема.

Целта на изследването е да се проучат познанията, отношението и поведението на ОПЛ към пациенти с депресивен епизод и на базата на резултатите да се анализират възможностите за оптимизиране на работата с тези пациенти. Поставените задачи са адекватни за постигане на целта и да се подкрепи или не с доказателства работната хипотеза.

Методика на изследването

Основният методически прийоми са социологични методи: документален метод; пряка индивидуална анкета сред ОПЛ; полуструктурирано интервю сред лекари със специалност по психиатрия; метод „фокус групи” (focus groups) или групово дискусия (group discussion). Използвани са адекватни статистически методи за обработка и анализ на събраната информация. Избраните, представени и приложени методични подходи са позволили на д-р Тумбева да изпълни задачите на изследването и да постигне поставената цел.

Представените резултати от дисертационната работа показват, че проучването е не само добре планирано, но и успешно изпълнено. Данните са описани ясно, добре онагледени. От получените резултати и представеното обсъждане може да се направи извода, че дисертантът владее използваните методи, умело и разбираемо представя получените данни. Проучването е комплексно и реализирано на няколко етапа. Обхваща периода от 2021 г. до 2023 г. включително. Извършен е анализ на 300 броя попълнени анкетни карти от проведена онлайн анкета с ОПЛ, които са около 8% от всички ОПЛ в страната и 34 полуструктурирани интервюта със специалисти по психиатрия. Обсъждането е направено с добър научен стил, борави се с данните на други автори и те се сравняват със собствените резултати. Представено е цялостно, кратко, заключително обсъждане, което обобщава резултатите.

Формулирани са шест извода, които са логично отражение на получените резултати. Изводите са точни и изчерпателни.

Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приемам приносите, формулирани от докторанта, които напълно подкрепям оригиналните за нашата страна приноси. Определям като адекватни и необходими формулираните препоръки към Министерство на здравеопазването и НЗОК, Министерството на образованието и науката, БЛС, ОПЛ, медицинските университети и пациентските организации и се надявам те да достигнат до съответните адресати.

Автореферат

Авторефератът е представен на български и английски език. Отговаря на изискванията както по съдържание, така и по оформление. Той отразява коректно същността на дисертационния труд. Онагледен е с високо информативни фигури и таблици. В него са отразени методологията, основните резултати с обсъждането им и съответните изводи, приноси и свързаните с труда публикации и научни съобщения.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Резултатите от дисертационния труд са публикувани в 3 реални статии, на които д-р Тумбева е първи автор. Представила е резултатите от изследването на 3 научни форума.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд на д-р Елка Георгиева Тумбева на тема „**Депресивен епизод в общата медицинска практика-значимост на проблема и алгоритъм на поведение**“ съдържа научно-теоретични и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката. Работата отговаря на всички изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ – Плевен. Представените материали и дисертационни резултати съответстват на специфичните изисквания на висшето училище.

Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Тумбева е овладяла методики, умее да анализира, синтезира резултати и да формулира изводи, има задълбочени теоретични знания и професионални умения по обща медицина. От изброеното следва, че са изпълнени двете квалификационни задачи на докторантурата – образователната и научната, и завършеният писмен труд може да получи заслужена положителна оценка.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка и предлагам на** многоуважаемите членове на Научното жури **да присъди ОНС “Доктор“** на д-р Елка Георгиева Тумбева в докторска програма по Обща медицина, ПН 7.1. Медицина.

22.08.2024г.
гр. Плевен

Изготвил становището: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**
/проф. д-р Галя Ставрева-Маринова, д.м./

TO

The Chairperson of the Scientific Jury
under the procedure for the acquisition of ONS "Doctor"
PhD program "General medicine"

OPINION

by Prof. Dr. Galya Tsvetanova Stavreva-Marinova, d.m.
Department of Pharmacology and Toxicology
Medical University - Pleven

SUBJECT: procedure for awarding the educational and scientific degree "Doctor"

Field of higher education: 7. "Health and sports"

Professional field: 7.1. "Medicine"

PhD program: " General medicine"

Author: Dr. Elka Georgieva Tumbeva

Form of PhD study: full-time PhD student

Dissertation title: "Depressive Episode in General Medical Practice - Relevance of the Problem and Behavioral Algorithm"

Scientific supervisor: Assoc. Prof. Tsvetelina Valentinova Miteva, MD, PhD

I present the opinion in my capacity as a member of the Scientific Jury, as per the Order of the Rector of the MU – Pleven (No. 2058/24.07.2024) and the decision of the 1st absent meeting of the Scientific Jury. I declare that I have no conflict of interest, including co-authorship with PhD candidate Elka Tumbeva.

General presentation of the procedure

The presented set of materials on an electronic medium is in accordance with the requirements of Art. 38. (1) of the Regulations for the Development of the Academic Staff at the Medical University - Pleven. On the basis of the set of materials and documents, I declare that the rules and conditions for the defense of a dissertation work for the acquisition of the ONS "Doctor" have been observed, in accordance with the Art on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Rules for its application and the Regulations for the Development of the Academic Staff at the Medical University – Pleven.

Education and qualification

Dr. Elka Georgieva Tumbeva holds a Master's degree in "Medicine" (diploma registration number 003547/1998) from VMI - Pleven. In 2020, she graduated from the Master's program "International Economic Relations" International Business Management at the Academy of Economics, Svishtov. Until 2019, she worked as a medical representative of Bayer Bulgaria Ltd, Ecofarm LTD and Gerot Lanach.

Since 2019, she is an assistant in the Department of General Medicine, Forensic Medicine and Deontology, Faculty of Public Health, at the Pleven Medical University.

By Order of the Rector of MU-Pleven (No. 2742 of 04.11.2020) Dr. Tumbleva was enrolled as a doctoral student in full-time study and the topic of the dissertation work " Depressive Episode in General Medical Practice - Relevance of the Problem and Behavioral Algorithm" with supervisor Assoc. Prof. Tsvetelina Valentinova Miteva. She was awarded with the right of defense when tasks according to the individual study plan were completed and the necessary credits were acquired, by order of the Rector of MU-Pleven No. 3490/15.11.23.

The dissertation is 205 pages long and contains 17 tables, 39 figures, and 4 appendices. All the main elements of the generally accepted in our country structure for presenting a dissertation work are included: introduction – 2 pages; literature review – 57 pages; purpose and tasks - 1 page; materials and methods – 7 pages; results – 40 pages; discussion – 21 pages; conclusions - 2 pages; recommendations – 2 pages; contributions – 2 pages; bibliography – 41 pages, including 306 sources in Latin and 30 in Cyrillic, with 112 sources (33.33%) published after 2019.

Relevance of the topic and appropriateness of the set goals and tasks

The dissertation "Depressive Episode in General Medical Practice - Relevance of the Problem and Behavioral Algorithm" is up-to-date, and innovative, and the topic under consideration represents a serious challenge for public health. Many patients suffering from mental health problems initially seek treatment in primary care (PC). It is estimated that up to 70% of visits are due to mental health complaints, with depression being one of the most common disorders. Some of them complain of various somatic symptoms that mask a depressive disorder. Further complicating the accurate diagnosis is the significant overlap between depressive and anxiety disorders (eg, panic disorder, social phobia, generalized anxiety disorder); anxiety is associated with major depression in 50% to 70% of cases. It has been reported that only 50% of depressed patients seen in PC are accurately diagnosed and of these less than 10% are treated appropriately (Ferguson JM. J Clin Psychiatry. 2000).

The European Commission's 2018 Health at a Glance: Europe report states that around 18.4 million people in the EU have mental health problems. In addition to personal suffering for the individual, these problems have financial implications for society. The total cost of mental health is estimated at over 4% of GDP (over €600 million) for the 27 Member States and the UK. The next report from 2022, "Health in a Nutshell: Europe", also focuses on how the Covid-19 pandemic has affected the mental and physical state of young people. In countries such as Belgium, Estonia, France, Sweden, and Norway, there is a two-fold increase in depression in adolescents and young adults, which approaches the values for adult patients with depression.

All of this suggests that primary care physicians must have the knowledge, skills, and capacity to diagnose and initiate treatment for common mental health conditions, as well as make referrals to mental health professionals. The GP as a primary care provider has an important role in recognizing and managing the problem.

The purpose of the study is to study the knowledge, attitude, and behavior of GPs towards patients with a depressive episode and, based on the results, to analyze the

possibilities for optimizing the work with these patients. The tasks set are adequate to achieve the goal and to support or not with evidence the working hypothesis.

Research methodology

The main methodological techniques are sociological methods: documentary method; direct individual survey among GPs; semi-structured interview among doctors specializing in psychiatry; method "focus groups" (focus groups) or group discussion (group discussion). Adequate statistical methods were used to process and analyze the collected information. The selected, presented and applied methodical approaches allowed Dr. Tumbeva to fulfill the tasks of the research and achieve the set goal.

The presented results show that the study was not only well planned, but also successfully executed. The data is clearly described, well-illustrated. From the obtained results and the presented discussion, it can be concluded that the dissertation student knows the methods used, skillfully and comprehensibly presents the obtained data. The study is complex and implemented in several stages – covers the period from 2021 to 2023. An analysis of 300 completed questionnaires from an online survey with GPs, which are about 8% of all GPs in the country, and 34 semi-structured interviews with specialists in psychiatry were carried out. The discussion is done in good scientific style, dealing with the data of other authors and comparing them with one's own results. A comprehensive, brief, concluding discussion summarizing the results is presented.

Nine conclusions were formulated, which are a logical reflection of the obtained results. The conclusions are accurate and comprehensive.

Contributions and significance of the development for science and practice

I accept the contributions formulated by the doctoral student, which I fully support the contributions originating for our country. I define as adequate and necessary the formulated recommendations to the Ministry of Health and NHIF, the Ministry of Education and Science, BLS, GPs, medical universities and patient organizations and I hope they will reach the relevant addressees.

Abstract of the PhD thesis

The abstract is presented in Bulgarian and English. It meets the requirements both in terms of content and layout. It correctly reflects the essence of the dissertation work. It is illustrated with highly informative figures and tables. It reflects the methodology, the main results with their discussion and the relevant conclusions, contributions and publications and scientific communications related to the work.

Assessment of the publications

The results of the dissertation work have been published in 3 real articles, of which Dr. Tumbeva is the first author. She presented the results of the research at 3 scientific forums.

CONCLUSION

The PhD thesis of Dr. Elka Georgieva Tumbeva "Depressive Episode in General Medical Practice - Relevance of the Problem and Behavioral Algorithm" contains scientific-theoretical and scientific-applied results that represent an original contribution to science. The work meets all the requirements of the Art on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation, and the relevant Regulations of the MU–Pleven. The presented materials and dissertation results correspond to the specific requirements of the university.

The dissertation shows that the PhD student Dr. Tumbeva has mastered methods, knows how to analyze, synthesize results and formulate conclusions, has in-depth theoretical knowledge and professional skills in general medicine. From the above, it follows that the two qualifying tasks of the doctorate have been fulfilled - educational and scientific, and the completed written work can receive a well-deserved positive evaluation.

Due to the above, I give my positive assessment and propose to the respected members of the Scientific Jury to award the ESD "Doctor" to Dr. Elka Georgieva Tumbeva in the doctoral program in General Medicine, Professional field 7.1. Medicine.

22.08.2024
Pleven

Signature: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**
/prof. Dr. Galya Stavreva-Marinova, MD/